

ővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.49/2013/8. szám

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2014. év március hó 14. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A 2 rb. hamis vád vétsége miatt **vádlott** ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Főváros i Törvényszék Katonai Tanácsa 2013. május 07. napján kihirdetett 42(II.)Kb.57/2013/13. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlottat az ellene a 2 rb. fegyelmi vétségre vonatkozó hamis vád vétsége [Btk. 235. § a./ pontja] miatt emelt vád alól **felmenti**.

Az eljárás során felmerült 90.638 (kilencvenezer-hatszázharmincnyolc) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek van helye, amelyet a katonai ügyész a kézbesítéstől számított 8 (nyolc) napon belül jelenthet be.

Indokolás:

A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2013. május 07. napján kihirdetett 42(II.)Kb.57/2013/13. számú ítéletével **vádlottat** bűnösnek mondta ki 2 rb. a Btk. 235. § a./ pontjába ütköző hamis vád vétségében, ezért -halmazati büntetésül - 60 napi tétel, napi tételenként 2.500 forint, összesen 150.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, annak átváltoztatására, továbbá kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 90.638 forint bűnügyi költség megfizetésére.

A tárgyaláson a katonai ügyész a nyilatkozattételre három nap gondolkodási időt tartott fenn, majd tudomásul vette az ítéletet. A vádlott és védője egyaránt felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF. 575/2013/1. számú átiratában kifejtette azon álláspontját, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a Be. 351. § (2) bekezdés b./ pontja alapján hiányos, részben megalapozatlan, ezért a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja alapján indítványozta annak kiegészítését mind az I., mind a II. tényállási pont vonatkozásában a 2. oldal 4. és 7. bekezdésében azzal, hogy: „... meg sem kísérelte beszerezni az ezzel kapcsolatos dokumentumokat, így **tanú1** 2010. szeptember 02-án kelt jelentését a szakoktatók kiválásáról, ennek ellenére

figyelemsértés valósított meg, mivel a szakoktatók távozásakor nem hívta fel a figyelmet a képzés ellehetetlenülésére." Ezen túlmenően az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A vádlott az ügyben előterjesztette fellebbezésének részletes írásbeli indokolását, amelyben kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 351. § (2) bekezdés a./, c./ és d./ pontjai alapján megalapozatlan. Álláspontja szerint az általa készített összefoglaló jelentés a CNC képzés tekintetében nem tartalmaz terhelő megállapításokat az eljárás alá vont főtisztekkel kapcsolatban. Hivatkozott továbbá arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezi a fegyelmi vizsgáló személyét, amikor arra az álláspontra helyezkedik, hogy a fegyelmi vizsgáló megvalósíthatja a fegyelmi eljárásban elkövetett hamis vádat. Érvelése szerint a Btk. a fegyelmi eljárás megindítására okot adó bejelentés megtevőjét tekinti vádlottnak, és önmagában az, hogy a vizsgáló a fegyelmi jogkör gyakorlójához címezi az összefoglaló jelentést, még nem jelenti, hogy vádol. Éppen egy vádolás, egy bejelentés alapján végzi a vizsgálói tevékenységet. Vádolásról részéről akkor lehetne szó, ha eredeti, új fegyelmi vétséget vetne fel az összefoglaló jelentésében. Hamis vád megvalósulásához éppen a vizsgálat megindulása előtt kell a vádnak megfogalmazódnia. Egy tényállás akkor alkalmas hamis vád elkövetésére, ha alkalmas arra, hogy a fegyelmi ügyet megindítsa. Tehát a tényállításnak már az eljárás megindulása előtt léteznie kell. Hivatkozott továbbá arra, hogy nem csak az időbeliség miatt, hanem tartalmukat tekintve is az általa az összefoglaló jelentésben tett tényállítások nem alkalmasak a hamis vád megállapítására. A nyilvános ülés megtartása előtt a vádlott még annyiban egészítette ki fellebbezése indokolását, hogy a fegyelmi eljárás alá vont személyekkel kapcsolatban a CNC képzésre tett tényállításai nem olyan tartalmúak, hogy az az eljárás alá vontak terhére felróható lenne.

A védő az ügyben szintén előterjesztette fellebbezésének írásbeli indokolását, melyben arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, melynek keretében a vádlottat az ellene emelt vád alól - bűncselekmény hiányában - mentse fel, továbbá állapítsa meg, hogy a felmerült bűnügyi költséget az állam viseli. Kifejtette azon álláspontját, hogy a vádlott által a vizsgálóbiztosi jelentésben tett megállapítások nem voltak terhelőek az eljárás alá vont személyekre. Utalt továbbá arra, hogy **vádlott** korábban más jellegű jogász munkát folytatott, nem volt meg a szükséges gyakorlata, így lényegében a vád tárgyává tett időben alkalmatlan volt a beosztása ellátására. Emiatt esetében legfeljebb gondatlanság állapítható meg. Utalt továbbá arra, hogy a fegyelmi vizsgáló - helyzeténél fogva - el sem követheti a hamis vádat, mivel hamis vádolás alatt olyan valótlan nyilatkozatot kell érteni, amely alkalmas arra, hogy az alapján a sértett ellen fegyelmi eljárás induljon.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a bűncselekmény hiányában történő felmentés érdekében bejelentett fellebbezést, annak részletes írásbeli indokolásában foglaltakkal együtt fenntartotta. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú

tárgyaláson a szervezet korábbi vezető jogtanácsosa is úgy nyilatkozott, hogy kb. két év kell az adott jogterület megismeréséhez.

A vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában csatlakozott a védője által előadottakhoz, és bűncselekmény hiányában történő felmentését kérte. Álláspontja szerint is irattellenesség és jogi tévedés is megvalósult az elsőfokú bíróság részéről.

A vádlott és védője által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348. § (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírált.

A vádlottnak és védőjének a felmentésre irányuló fellebbezése alapos.

A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta. Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett. A vádlott az eljárás során tagadta, hogy magatartásával bűncselekményt követett volna el, és érdemi védekezést terjesztett elő. Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a tényállást a vádlott vallomása, a tárgyaláson kihallgatott tanúk vallomásai, valamint az ismertetett okirati bizonyítékok alapján állapította meg. A katonai tanács ítélete 3. oldal 2. bekezdésétől a 6. oldal 4. bekezdéséig értékelte az általa megismert bizonyítékokat, és logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért az ítéletben rögzített tényállást állapította meg. Ugyanakkor ítélete indokolása 5. oldal végén, valamint a 6. oldal első két bekezdésében részletesen foglalkozott azzal, hogy a vád tárgyává tett több elkövetési magatartás közül miért csak a CNC képzés ellehetetlenülésével foglalkozó vádlotti vizsgálói megállapításokat tette a tényállás részévé. Megállapítható, hogy a törvényszék katonai tanácsa által megállapított tényállás megalapozott, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor az általa megállapított tényállásból a vádlott bűnösségére vont jogi következtetést.

A vádlott terhére megállapított Btk. 235. § a./ pont szerinti hamis vád vétségét az követi el, aki mást nyomozó hatóság, ügyész, bíróság, vagy szabálysértési hatóság előtt szabálysértés, illetőleg nyomozó hatóság, ügyész, bíróság, vagy a fegyelmi jogkör gyakorlója előtt fegyelmi vétség elkövetésével hamisan vádol. Az adott bűncselekmény másik fordulata szerint (b./ pont) elköveti az is, aki más ellen szabálysértésre, vagy fegyelmi vétségre vonatkozó koholt bizonyítékot hoz az előző fordulatban megjelölt hatóság tudomására. A másodfokú elbírálás idején hatályos 2012. évi C. törvény 269. § b./ pontja a lényegét tekintve azonos módon szabályozza az adott bűncselekményt.

A tankönyvi megfogalmazás szerint hamis vádolás fogalmán minden olyan saját kezdeményezés, vagy felhívás alapján tett valótlan nyilatkozatot kell érteni, amely

alkalmas arra, hogy az abban foglalt tények alapján a sértett ellen büntető, fegyelmi, vagy szabálysértési eljárás induljon. Tehát a valótlan nyilatkozatnak az eljárás megindítására alkalmas tényeket kell tartalmaznia, és azt a hatóság előtt kell megtenni.

A tényállásban írt időben a 2001. évi XCV. törvény (Hjt.) rendelkezett a hivatásos és szerződéses katonák fegyelmi felelősségéről. A 137. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a fegyelmi jogkör gyakorlása magában foglalja a fegyelemsértés és a szabálysértés felderítését, a fegyelmi eljárás elrendelését és lefolytatását, az elkövető vétkességének megállapítását, a fenyítés kiszabását, továbbá a fegyelmi jogkört gyakorló parancsnokok fegyelmi ügyekben hozott döntéseinek az előljáró parancsnok által történő felülvizsgálatát. A 141. § (1) bekezdése szerint a fegyelmi jogkört gyakorló parancsnok fegyelmi eljárást rendel el, ha a tudomására jutott tények alapján fegyelemsértés, illetve fegyelmi eljárás keretében is elbírálnak szabálysértés alapos gyanúja állapítható meg. A 143. § (1) bekezdése szerint a fegyelmi eljárást határozattal kell elrendelni, melynek egy példányát az eljárás alá vont személynek (képviselőjének) kézbesíteni kell. A határozatnak tartalmaznia kell az eljárás alapjául szolgáló tényeket, körülményeket, a kivizsgálással megbízott személy nevét és beosztását. A 144. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a fegyelmi vizsgálattal nem bízható meg az eljárás alá vontnál alacsonyabb rendfokozatú személy, kivéve, ha annak beosztásából eredő feladata a fegyelmi ügyekben eljárni.

A nyomozati iratok 10/a. naplószáma alatt találhatók a **sértett1** fegyelmi ügyére vonatkozó anyagok, és azon belül a 721/2010. számú határozat a fegyelmi eljárás elrendeléséről. A rendelkező rész tartalmazza, hogy a fegyelmi eljárás lefolytatására **vádlottat**, a **egyetem** vezető jogtanácsosát jelöli ki a fegyelmi jogkör gyakorlója. Az indokolásban pedig már tényként szerepelnek azok a megállapítások, amelyek a vád tárgyát is képezték, így - többek között - a CNC képzés ellehetetlenülésére vonatkozó megállapítás. Szintén a nyomozati iratok részét képezi a **sértett2-re** vonatkozó fegyelmi anyag, amelyen belül megtalálható a 720/2010. számú határozat fegyelmi eljárás elrendeléséről, melyben szintén **vádlott** került kijelölésre a fegyelmi eljárás lefolytatására. A határozat az indokolásában szintén tartalmazza a vádban szereplő cselekményeket, köztük azt, hogy az eljárás alá vont személy nem jelentette, hogy a CNC képzés ellehetetlenül. Az előzőekből látható, hogy a vádlott nem a fegyelmi eljárás kezdeményezője volt, nem az a személy volt, aki a fegyelmi eljárás megindítására alkalmas bejelentést, feljelentést megtette, hanem a fegyelmi jogkör gyakorlója által az eljárás lefolytatására kijelölt személy. Az is látható, hogy a fegyelmi eljárás megindításakor már tényszerűen tudott volt a fegyelmi jogkör gyakorlója előtt a fegyelmi eljárások alapjául szolgáló cselekmény, tehát ha történt hamis vád, azt korábban, a fegyelmi eljárás megindítása előtt valaki már kezdeményezte, a hamis vád alapjául szolgáló bejelentést már megtette. Ha történt bűncselekmény, az a fegyelmi eljárás megindítása előtt már elkövetésre került. A vádlott mint az eljárás lefolytatásával megbízott személy ezt a bűncselekményt nem követhette el. A vádlott csupán az összefoglaló jelentést készítette el, a fenyítést pedig az illetékes előljáró szabta ki. A

kifejtettek alapján megállapítható, hogy a vádlott nem lehetett alanya az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény elkövetésének.

Vizsgálta a bíróság azt is, hogy a vádlott a tényállásban rögzített magatartásával valamely más bűncselekményt valósított-e meg. A történeti tényállás alapján kézenfekvő lehetne valamely visszaélés típusú cselekményre következtetni. A vádlott azonban nem tekinthető hivatalos személynek, tehát esetében hivatali visszaélés szóba sem kerülhet. A vádlott a Hszt. 144. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően szolgálati beosztásából eredően került kijelölésre a fegyelmi eljárás lefolytatására, tehát beosztásánál fogva alkalmas lett volna arra, hogy szolgálati visszaélést megvalósítson. Ugyanakkor megállapítható az is, hogy a szolgálati visszaélés a hivatali visszaéléshez hasonlóan célzatos bűncselekmény, kizárólag egyenes szándékkal követhető el. Az elsőfokú bíróság ítélete 7. oldal 4. és 5. bekezdésében azonban az általa vizsgált tényekből levezetve meggyőzően és helyesen állapította meg azt, hogy a vádlott az elsőfokú ítélet tényállásában rögzített magatartását eshetőleg szándékkal valósította meg. A másodfokú bíróság tehát nem látta törvényi lehetőségét annak sem, hogy a vádlott terhére más bűncselekményt állapítson meg.

Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a vádlottat az ellene 2 rb. fegyelmi vétségre vonatkozó hamis vád vétsége miatt emelt vád alól a Be. 6. § (3) bekezdés a./ pontjára figyelemmel, a Be. 331. § (1) bekezdése alapján - bűncselekmény hiányában - felmentette.

A felmentésre figyelemmel az ítéltábla katonai tanácsa úgy rendelkezett a Be. 339. § (1) bekezdése alapján, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 372. § (1) bekezdésén, és a Be. 386. § (1) bekezdés c./ pontján alapszik.

Budapest, 2014. március 14.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k. előadó bíró, Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k. szavazó bíró